

## АНОТАЦІЯ

Кропельницький А. О. Організаційно-економічне забезпечення розвитку регіону в умовах синергії влади та бізнесу. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка. – Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ, 2026.

У дисертації розкрито теоретико-методичні засади організаційно-економічного забезпечення соціально-економічного розвитку регіону в умовах синергії влади та бізнесу. Соціально-економічний розвиток регіону обґрунтовано як багатовимірний процес системної трансформації економічної та соціальної підсистем, що реалізується через взаємодію органів влади, бізнесу та громадянського суспільства і спрямований на забезпечення сталого підвищення якості життя населення та зміцнення конкурентоспроможності регіональної економіки. Систематизовано наукові підходи до трактування сутності регіону та визначено його ключові кваліфікаційні ознаки в контексті розвитку, зокрема цілісність і структурованість, відкритість системи, специфічність ресурсного потенціалу та здатність до самоорганізації.

Уточнено понятійно-категоріальний апарат теорії регіонального розвитку шляхом поглиблення змісту дефініцій «синергія влади та бізнесу» та «організаційно-економічний механізм». Синергію влади та бізнесу розглянуто як форму інституційної взаємодії, що забезпечує досягнення додаткового ефекту розвитку завдяки поєднанню ресурсів, компетенцій та можливостей органів влади і приватного секторів. Організаційно-економічний механізм визначено як систему інститутів, економічних стимулів та управлінських інструментів, спрямованих на координацію взаємодії влади і бізнесу, ефективне використання ресурсів та забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіону.

Розкрито теоретичні та організаційно-економічні засади становлення і розвитку співпраці влади та бізнесу. Доведено трансформацію взаємодії держави

та бізнесу в умовах воєнного стану від традиційної інституційної дихотомії до моделі партнерства, орієнтованої на забезпечення економічної стійкості та адаптивності регіональних систем. Визначено, що економічна стійкість регіону формується під впливом чотирьох взаємопов'язаних детермінант: економічної диверсифікації, стабільності, інноваційного розвитку та ефективності місцевого управління. Узагальнено інституціональний і неоінституціональний підходи до інтерпретації взаємодії влади та бізнесу та встановлено їх поступову конвергенцію в умовах воєнних викликів, що проявляється у посиленні ролі держави як координатора ресурсних потоків та одночасному зростанні значення горизонтальних зв'язків і гнучких форм міжсекторної взаємодії.

Удосконалено науково-методичні підходи до класифікації організаційно-економічних механізмів регіонального розвитку шляхом розширення системи класифікаційних ознак та виокремлення адаптивних механізмів партнерського типу, що відображають особливості інституційних трансформацій в умовах децентралізації та воєнного стану. Поглиблено класифікацію синергетичних ефектів від взаємодії влади та бізнесу на основі трирівневого підходу за джерелом виникнення ефекту, специфікою операційної діяльності та характером очікуваних соціально-економічних результатів. Запропонований підхід охоплює виробничий, фінансовий, управлінський, інноваційний та інформаційний виміри синергії і забезпечує можливість ідентифікації потенційних ефектів уже на етапі проєктування партнерських механізмів.

Проведено комплексну діагностику організаційно-економічних параметрів розвитку Карпатського макрорегіону в умовах воєнних трансформацій економіки. Обґрунтовано його роль як стратегічного тилового простору та ключового логістичного коридору транскордонного співробітництва України з ЄС. Проаналізовано динаміку зовнішньоторговельної діяльності областей макрорегіону та встановлено наявність від'ємного сальдо торговельного балансу, що зумовлено структурними диспропорціями національної економіки, у межах яких регіон виконує функції логістичного хабу критичного імпорту. Визначено, що технологічними драйверами розвитку є сектор виробництва електричного

устаткування, інтегрований у європейські ланцюги створення доданої вартості, а також кластер глибокої переробки деревини, становлення якого відображає перехід від сировинної до виробничо-орієнтованої моделі розвитку. Аргументовано, що релокація підприємств із територій активних бойових дій здійснила істотний вплив на трансформацію регіональної економіки, хоча її результати залишаються асиметричними залежно від рівня розвитку та галузевої структури окремих областей.

Обґрунтовано роль суб'єктів органів влади та бізнесу як ключових агентів соціально-економічних трансформацій регіону. Визначено, що найбільш перспективними просторовими формами міжсекторної взаємодії в досліджуваному макрорегіоні є кластерні ініціативи та індустріальні парки. Доведено, що кластерний підхід сприяє реалізації стратегічних пріоритетів регіональної політики у сфері зайнятості, розширення податкової бази та розвитку коопераційних зв'язків між суб'єктами господарювання, тоді як формування стійких взаємозв'язків між бізнесом, органами влади та інституціями підтримки забезпечує досягнення синергетичного ефекту. Аргументовано, що інтеграція сучасних технологічних рішень у традиційні галузі спеціалізації є необхідною передумовою збереження їх конкурентоспроможності. Визначено значення програм транскордонного співробітництва як інструменту не лише фінансової підтримки, а й поширення європейських практик проєктного менеджменту, прозорості та підзвітності.

Удосконалено методичні підходи до кількісної оцінки організаційно-економічного потенціалу міжсекторного партнерства на регіональному рівні шляхом вдосконалення інтегрального індексу співпраці влади та бізнесу на основі тривимірної системи індикаторів, які характеризують економічну результативність взаємодії, інституційну зрілість і прозорість, а також соціально-економічний ефект співпраці. Перевагами запропонованого підходу є математична обґрунтованість, об'єктивність оцінювання, усунення суб'єктивізму у процесі зважування показників та можливість моделювання еталонної системи взаємодії. Результати інтегрального оцінювання засвідчили наявність істотної

просторової асиметрії потенціалу міжсекторної синергії в межах макрорегіону та підтвердили необхідність формування диференційованої регіональної політики, орієнтованої на подолання специфічних структурних обмежень окремих територій.

На основі узагальнення наукових підходів до формування організаційно-економічних механізмів сформовано систему вимог до їх функціонування в контексті забезпечення регіонального розвитку на засадах синергії влади та бізнесу. Проведено SWOT-аналіз потенціалу впровадження державно (публічно)-приватного партнерства в Україні в умовах воєнного стану. Систематизовано зарубіжний досвід функціонування механізмів державно (публічно)-приватного партнерства та адаптовано його до вітчизняних умов з урахуванням потреб воєнного і повоєнного відновлення. Встановлено, що оновлення нормативно-правової бази та реформування системи управління публічними інвестиціями створюють інституційні передумови для переходу від фрагментарного використання партнерських механізмів до системного та фінансово стійкого залучення приватного капіталу в розвиток публічної інфраструктури.

Розроблено концептуальну модель організаційно-економічного механізму розвитку регіону в умовах синергії влади та бізнесу, яку представлено як інтегровану багаторівневу метасистему, що поєднує виклики зовнішнього середовища, суб'єктів взаємодії, інституційно-фінансові інструменти, механізми реалізації та результати розвитку, зведені до інтегрального ефекту сталого соціально-економічного зростання. Особливістю запропонованої моделі є акцент на емерджентній природі синергетичного ефекту, результативність якого перевищує сумарний потенціал ізольованого функціонування окремих учасників. Сформовано стратегічні орієнтири розвитку співпраці влади та бізнесу на засадах державно (публічно)-приватного партнерства, що передбачають використання інструментів змішаного фінансування, кластерної взаємодії та механізмів інституційної координації з урахуванням особливостей фінансової архітектури відбудови та обмеженості бюджетних ресурсів.

Проведено емпіричну верифікацію запропонованого організаційно-економічного механізму синергії влади та бізнесу та підтверджено його ефективність як інструменту забезпечення регіонального розвитку. Розроблений методичний підхід до верифікації передбачає інтегральне оцінювання рівня інституційної спроможності регіонів, їх типологізацію, формування диференційованих управлінських рекомендацій, апробацію механізму на прикладі індустріальних парків Карпатського макрорегіону, оцінювання ефективності моделей змішаного фінансування, аналіз ризиків та побудову системи моніторингу ключових показників результативності. Доведено, що використання синергетичної моделі змішаного фінансування сприяє зниженню вартості залучення капіталу та забезпечує економічну доцільність реалізації інфраструктурних проєктів навіть за умов високого рівня невизначеності. Розроблено практичні рекомендації для регіональних органів влади щодо підвищення інвестиційної привабливості територій та ефективного залучення приватного капіталу, а також сформовано систему критеріїв оцінювання результативності механізму за інституційними, інвестиційними, фінансовими, організаційними та соціально-економічними параметрами.

**Ключові слова:** бізнес, бізнес-середовище / підприємницьке середовище, державно-приватне партнерство / публічно-приватне партнерство, економічний розвиток, інвестиції, інвестиційний проєкт / проєкт, організаційно-економічний механізм, підприємництво, підприємницька ініціатива, регіон, регіональний розвиток, релокація бізнесу, сталий розвиток, стратегія / стратегія відновлення, територіальні громади / громади.

## ABSTRACT

Kropelnytskyi A. O. Organizational and Economic Support for Regional Development under the Conditions of Authority-Business Synergy. – Qualifying scientific work in the form of a manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 05 – Social and Behavioral Sciences in the specialty 051 Economics. – Vasyl Stefanyk Carpathian National University, Ivano-Frankivsk, 2026.

The dissertation reveals the theoretical and methodological foundations of organizational and economic support for the socio-economic development of a region under the conditions of authority-business synergy. Socio-economic regional development is substantiated as a multidimensional process of systemic transformation of the economic and social subsystems, realized through the interaction of government bodies, business, and civil society, and aimed at ensuring the sustainable improvement of the population's quality of life and strengthening the competitiveness of the regional economy. Scientific approaches to interpreting the essence of a region are systematized, and its key qualifying characteristics in the context of development are identified, including integrity and structural coherence, system openness, specificity of resource potential, and capacity for self-organization.

The conceptual and categorical apparatus of regional development theory is refined by deepening the content of the definitions of «authority-business synergy» and «organizational-economic mechanism». Authority-business synergy is examined as a form of institutional interaction that achieves an additional development effect through the combination of resources, competencies, and capabilities of government bodies and the private sector. The organizational-economic mechanism is defined as a system of institutions, economic incentives, and managerial tools aimed at coordinating authority-business interaction, effective resource utilization, and ensuring sustainable socio-economic regional development.

The theoretical and organizational-economic foundations of the formation and development of authority-business cooperation are revealed. The transformation of state-business interaction under martial law conditions – from traditional institutional dichotomy toward a partnership model oriented at ensuring economic resilience and adaptability of regional systems – is demonstrated. It is established that the economic resilience of a region is shaped by four interrelated determinants: economic diversification, stability, innovative development, and effectiveness of local

governance. Institutional and neo-institutional approaches to interpreting authority-business interaction are generalized, and their gradual convergence under wartime conditions is identified, manifesting in the strengthened role of the state as a coordinator of resource flows alongside the growing significance of horizontal linkages and flexible forms of inter-sectoral interaction.

Scientific and methodological approaches to the classification of organizational-economic mechanisms of regional development are improved by expanding the system of classification criteria and distinguishing adaptive partnership-type mechanisms that reflect the specifics of institutional transformations under conditions of decentralization and martial law. The classification of synergistic effects arising from authority-business interaction is deepened on the basis of a three-level approach according to the source of the effect, the specifics of operational activity, and the nature of expected socio-economic outcomes. The proposed approach encompasses the production, financial, managerial, innovative, and informational dimensions of synergy and enables the identification of potential effects at the stage of designing partnership mechanisms.

A comprehensive diagnosis of the organizational-economic parameters of the Carpathian macro-region's development under conditions of wartime economic transformation is conducted. Its role as a strategic rear space and key logistics corridor for Ukraine's cross-border cooperation with the EU is substantiated. The dynamics of foreign trade activity of the macro-region's oblasts are analyzed, and a negative trade balance is established, conditioned by structural imbalances within the national economy, in which the region functions as a logistics hub for critical imports. It is determined that the technological drivers of development are the electrical equipment manufacturing sector integrated into European value chains, and a deep wood-processing cluster whose formation reflects a transition from a raw-material to a production-oriented development model. It is argued that the relocation of enterprises from areas of active hostilities had a substantial impact on the transformation of the regional economy, although its outcomes remain asymmetric depending on the level of development and sectoral structure of individual oblasts.

The role of government and business entities as key agents of the region's socio-economic transformations is substantiated. The most promising spatial forms of inter-sectoral interaction in the studied macro-region are identified as cluster initiatives and industrial parks. It is demonstrated that the cluster approach facilitates the realization of strategic priorities of regional policy in the areas of employment, broadening the tax base, and developing cooperative linkages among economic actors, while the formation of sustainable relationships among business, government bodies, and support institutions ensures the achievement of a synergistic effect. It is argued that the integration of modern technological solutions into traditional sectors of specialization is a necessary precondition for preserving their competitiveness. The significance of cross-border cooperation programs as an instrument not only of financial support but also of disseminating European practices of project management, transparency, and accountability is identified.

Methodological approaches to the quantitative assessment of the organizational-economic potential of inter-sectoral partnership at the regional level are improved through the refinement of an integral index of authority-business cooperation based on a three-dimensional indicator system characterizing the economic effectiveness of interaction, institutional maturity and transparency, and the socio-economic impact of cooperation. The advantages of the proposed approach include mathematical rigor, objectivity of assessment, elimination of subjectivity in the weighting of indicators, and the possibility of modeling a benchmark interaction system. The results of the integral assessment revealed the presence of substantial spatial asymmetry in inter-sectoral synergy potential within the macro-region and confirmed the necessity of forming a differentiated regional policy oriented at overcoming the specific structural constraints of individual territories.

Based on a synthesis of scientific approaches to the formation of organizational-economic mechanisms, a system of requirements for their functioning in the context of ensuring regional development on the basis of authority-business synergy is developed. A SWOT analysis of the potential for implementing public-private partnership in Ukraine under martial law conditions is conducted. International experience in the

functioning of public-private partnership mechanisms is systematized and adapted to domestic conditions, taking into account the needs of wartime and post-war recovery. It is established that the renewal of the regulatory and legal framework and the reform of the public investment management system create institutional preconditions for the transition from fragmented use of partnership mechanisms toward the systemic and financially sustainable involvement of private capital in the development of public infrastructure.

A conceptual model of the organizational-economic mechanism for regional development under conditions of authority-business synergy is developed, presented as an integrated multi-level meta-system combining external environmental challenges, interaction subjects, institutional and financial instruments, implementation mechanisms, and development outcomes consolidated into an integral effect of sustainable socio-economic growth. A distinguishing feature of the proposed model is the emphasis on the emergent nature of the synergistic effect, whose effectiveness exceeds the aggregate potential of the isolated functioning of individual participants. Strategic orientations for the development of authority-business cooperation on the basis of public-private partnership are formulated, envisaging the use of blended finance instruments, cluster interaction, and institutional coordination mechanisms, taking into account the specifics of the reconstruction financial architecture and budgetary resource constraints.

Empirical verification of the proposed organizational-economic mechanism of authority-business synergy is conducted, and its effectiveness as an instrument for ensuring regional development is confirmed. The developed methodological approach to verification encompasses integral assessment of regions' institutional capacity, their typologization, the formation of differentiated management recommendations, testing of the mechanism using the industrial parks of the Carpathian macro-region as a case, evaluation of the effectiveness of blended financing models, risk analysis, and the construction of a key performance indicator monitoring system. It is demonstrated that the use of the synergistic blended financing model contributes to reducing the cost of capital attraction and ensures the economic viability of infrastructure projects even

under conditions of high uncertainty. Practical recommendations for regional authorities on increasing the investment attractiveness of territories and effectively attracting private capital are developed, and a system of criteria for evaluating the effectiveness of the mechanism according to institutional, investment, financial, organizational, and socio-economic parameters is formulated.

**Keywords:** business, business environment / entrepreneurial environment, public-private partnership, economic development, investment, investment project / project, organizational-economic mechanism, entrepreneurship, entrepreneurial initiative, region, regional development, business relocation, sustainable development, strategy / recovery strategy, territorial communities / communities.

### **Праці, які відображають основні наукові результати дисертації**

#### ***Статті у наукових фахових виданнях України категорії Б***

1. Щур Р. І., Кропельницький А. О. Особливості реалізації державно-приватного партнерства на регіональному рівні. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип. 19. Т.1. С. 219-226.

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/6908/7160>

DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.219-226>

2. Кропельницький А. О. Стан та перспективи розвитку державно-приватного партнерства в сучасних умовах. *Науковий вісник Полісся*. 2024. № 1 (28). С. 106-116.

URL: <http://nvp.stu.cn.ua/article/view/311715/302842>

DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-1\(28\)-106-116](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-1(28)-106-116)

3. Щур Р., Кропельницький А. Соціально-економічний розвиток Карпатського регіону: сучасні тенденції, виклики та можливості. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 79.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6718>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-62>

4. Крпельницька С., Криховецька З., Крпельницький А. Оцінювання інвестиційної привабливості роздрібної торгівлі в умовах кризи. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 82.

URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7226/7182>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-46>

5. Крпельницький, А. О., & Щур, Р. І. (2026). Трансформація публічно-приватного партнерства в Україні: змішане фінансування та інституційні механізми реалізації на регіональному рівні. *Академічні візії*, (54).

URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/3191>

DOI: <https://doi.org/10.66556/2786-586X.54.kropelnytskyi-a>

### **Публікації, що засвідчують апробацію результатів дослідження**

1. Крпельницький А.О., Щур Р.І. Роль громадянського суспільства у реалізації проєктів державно-приватного партнерства на регіональному рівні. *Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі* : Збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених (м. Чернігів, 21 квітня 2023 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С. 247-248.

URL: <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/06/zbirnyk-gotovyj-13.06.pdf>

2. Крпельницький А. О. Розвиток державно-приватного партнерства в Україні. *Актуальні проблеми сучасної науки та освіти*: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 29-30 серпня 2024 року Львів: Львівський науковий форум. С. 15-16.

URL: <http://lviv-forum.inf.ua/save/2024/29-30.08/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf#page=16>

3. Крпельницький А.О., Крпельницька С.О. Механізми активізації державної регіональної політики в умовах партнерства влади та бізнесу. *Актуальні проблеми розвитку фінансово-економічної системи: пріоритети та*

*перспективи*: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2025. С. 217-219.

URL: <https://dspace.lute.lviv.ua/bitstreams/fb125bce-1225-4aec-82a4-50531b8d9632/download>